

Spor o screening karcinomu děložního hrdla

Gynekologové žádají co nejpřísnější výběr laboratoří; ministerstvo nechce monopolizaci

Ministerstvo zmírnilo podmínky, za kterých budou moci laboratoře provádět screening rakoviny děložního hrdla. Odborníci varují před ohrožením zdraví žen.

Vladimír Dvořák

Na rozdíl od dřívějších pravidel zveřejněných v červenci 2004 ministerstvo zdravotnictví nyní povoluje vstup do připravovaného programu organizovaného screeningu rakoviny děložního hrdla patologickým laboratořím bez ohledu na počet provedených vyšetření ročně. Česká gynekologická a porodnická společnost ČLS JEP (ČGPS) a její Sekce cervikální patologie a kolposkopie nesouhlasí s tímto zmírněním ani dalšími změnami. Odborná komise ministerstva zdravotnictví pro screening rakoviny děložního hrdla o nových kritériích nejednala. „To, že je umožňováno laboratořím, které nemají screening vůbec jako podstatnou součást činnosti, provádět tak zodpovědnou práci, považujeme za hrozný hazard se zdravím a životy žen i za potenciální zdroj diskreditace screeningu,“ řekl ZDN předseda ČGPS a člen zmiňované ministerské komise Vladimír Dvořák.

Specializovaná pracoviště

V úvodu nařízení o podmínkách screeningu se uvádí, že je nutné, aby se detekce a diagnostika karcinomu soustředily na specializovaných pracovištích. Přesto se hned na následující stránce píše, že jsou k provádění screeningu způsobilá „oddělení patologie a patologické laboratoře provádějící komplexní patomorfologickou

diagnostiku (cytologie, biopsie, autopsie), bez ohledu na počet prováděných cytologických vyšetření“. Ministerstvo zdravotnictví v tom rozpor nevidí. „Všechna pracoviště, která budou doporučena k provádění screeningu karcinomu děložního hrdla, budou muset splňovat příslušné podmínky a kritéria,“ brání se. K tomu, proč se vlastně podmínky měnily, se ministerstvo nevyjádřilo. Podle Dvořáka ustoupilo tlakům patologů, kteří spolu s možností vstoupit do programu organizovaného screeningu karcinomu děložního hrdla získají také nové finanční příjmy. K návrhům patologů se prý s některými dalšími členy komise mnohokrát vyjadřovali, většinou jim ale na tyto připomínky z ministerstva nepřišla žádná písemná odpověď. „Komunikace je velice špatná. Mám tu čest v té komisi sedět už docela dlouho a musím říci, že se všemi předchozími socialistickými ministerstvy byla v tomto smyslu spolupráce konstruktivní a přínosná, a teď je ta spolupráce nulová,“ říká Dvořák.

Komise v novém složení

Ministryně zdravotnictví Milada Emmerová se už na konci minulého roku vyjádřila proti přísným kritériím pro laboratoře. V dopise členům komise, o kterém informovaly Hospodářské noviny, uvedla, že se vypracovaný standard „některým nepřímo zúčastněným jeví jako přemrštěný“ a vypracovaný účelově pro velká pracoviště, která prý mají tendenci si tuto službu monopolizovat. Ministryně proto změnila obsazení komise. Tím posílili svůj vliv zástupci patologů. „To složení je dnes takové, že se tam bude asi velice těžko hledat konsenzus. Na jedné straně bude stát názor gynekologů, odborníků v kolposkopii a cervikální patologii a zdravotních pojišťoven a na druhé straně názor patologů, kterých je

v té komisi tolik, že mohou zablokovat nebo zcela paralyzovat její činnost,“ myslí si Dvořák. Gynekologové trvají na tom, že podmínky pro vstup laboratoří do programu organizovaného screeningu musejí být co nejpřísnější. Ty, které byly stanovené loni za ministra Jozefa Kubinyiho (například minimální počet 15 000 vyšetření cervikovaginálních cytologických vzorků ročně a minimálně jeden lékař na plný úvazek na laboratoř) považují za nejnižší možné. „Že se na screeningu podílejí i ty laboratoře, které tam nemají co dělat, je jedna zcela zřejmá příčina toho, proč je u nás jedna z nejvyšších incidencí v Evropě,“ tvrdí Dvořák.

Program má začít brzy

Komise pro screening rakoviny děložního hrdla má za cíl především pomoci s rozběhnutím programu organizovaného screeningu, podobného tomu, který probíhá u rakoviny prsu. Do toho se akredituje určitý konečný počet laboratoří, které dostanou smlouvu s pojišťovnami, v ostatních screening hradí ženy samy. Na provádění screeningu rakoviny děložního hrdla by mohlo teoreticky stačit i pouhých pět specializovaných laboratoří, na pracoviště totiž nejezdí pacientky, posílají se tam jen vzorky. Na zavedení organizovaného screeningu rakoviny děložního hrdla se pracuje už několik let. Podle Dvořáka se ještě musejí zúčastnění dohodnout na způsobu odměňování laboratoří. Ministerstvo by mělo brzy začít s výběrem laboratoří, které se programu budou účastnit. „V současné době je v České republice realizován od 1. 10. 2004 pilotní projekt screeningového programu, který bude probíhat po dobu jednoho roku. Po ukončení tohoto pilotního projektu budou vybírána pracoviště pro screeningový program v celé České republice,“ uvedlo minulý týden ministerstvo zdravotnictví na dotaz, kdy v ČR organizovaný screening začne.

Adéla Daňhová

Foto: archiv